

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Eigenwijs, DOL FIJN Peuterspeelzalen

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 5 maart 2019

Samenvatting

De inspectie heeft op 5 november 2018 een onderzoek uitgevoerd naar de voorschoolse educatie op peuteropvang DOL FIJN Eigenwijs. De reden voor dit onderzoek is dat de gemeente waarin de peuteropvang is gevestigd, meedoet aan een pilot. In deze pilot Herijken toezicht op voor- en voerschoolse educatie (vve) en kinderopvang onderzoeken we onder andere of de gemeente en de schoolbesturen zicht hebben op de kwaliteit van de locaties en of zij zorgen voor verbetering van de kwaliteit. Met locaties bedoelen we kinderdagverblijven en de groepen 1 en 2 van basisscholen. Daarom hebben we op meerdere locaties in de gemeente Barneveld een onderzoek uitgevoerd.

Wat gaat goed?

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een prettige sfeer in de groep en gaan met respect en responsief met de peuters om. De pedagogisch medewerkers zien goed wat de peuters nodig hebben en spelen daarop in. Ook hun taalgebruik zetten ze bewust in: veel verwoorden, taalreacties van peuters uitlokken, parafraseren en uitbreiden, taal ondersteunen met en gebaren gebruiken. De groepsruimte en de activiteiten zorgen ervoor dat de peuters actief kunnen zijn. De peuters doen met zichtbaar plezier mee met de begeleide activiteiten en komen ook zelf tot spel, af en toe ook met elkaar. Mooi is te zien dat de pedagogisch medewerkers consequent het 'samen doen' en 'letten op elkaar' stimuleren.

Wat kan beter?

Alle onderdelen die we hebben onderzocht zijn op orde. In de gesprekken die we hebben gevoerd zijn enkele punten naar voren gekomen die nog om een oplossing vragen of waar nog aan gewerkt wordt. Zo verloopt de toetsing van de woordenschatontwikkeling nog niet naar tevredenheid en ontwikkelt de recent benoemde pedagogische coach de werkwijze rond kwaliteitszorg.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Kinderopvangorganisatie:
DOL FIJN

LRK-nummer: 223860438

Totaal aantal doelgroepeuters: 13

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op peuteropvang DOL FIJN Eigenwijs.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben een observatie uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers en de locatiemanager. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager van de kinderopvangorganisatie. Ook hebben we een afsluitend gesprek gevoerd met de betrokkenen van de voor- en vroegschool, waarbij ook de directie en het bestuur van basisschool De Lijster aanwezig waren.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K Kan beter
  - V Voldoende
  - G Goed
- .....

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op peuteropvang DOL FIJN Eigenwijs.

Conclusie

De kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuteropvang DOL FIJN Eigenwijs is op orde. Een sterk onderdeel is het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers.

Context

Peuteropvang DOL FIJN Eigenwijs staat in een wijk van Barneveld waar regelmatig nieuwkomers gehuisvest worden. De peuteropvang is gehuisvest in hetzelfde gebouw als basisschool De Lijster en basisschool De Fontein. Vier pedagogisch medewerkers begeleiden in wisselende combinaties de peuters. Tijdens het onderzoek zijn er veertien peuters aanwezig, op één na zijn dit doelgroeppeuters.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 24 juli 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op peuteropvang DOL FIJN Eigenwijs.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen			•
OP4 (Extra) ondersteuning		•	
OP6 Samenwerking		•	

Een doelgericht aanbod in een rijke leeromgeving

De pedagogisch medewerkers werken aan de hand van een vve-programma en zorgen daarmee voor een voldoende aanbod op de belangrijke ontwikkelgebieden voor jonge kinderen. De jaarplanning van de thema's werken de pedagogische medewerkers uit in een concrete week- en dagplanning. Daarin is te zien op welke doelen de activiteiten gericht zijn. In de dagplanning registreren de pedagogisch medewerkers of de geplande activiteiten daadwerkelijk zijn uitgevoerd en wat daarbij in algemene zin opviel. Een mooie aanvulling is het woordenschatprogramma, dat sinds twee jaar in gebruik is. De pedagogisch medewerkers zorgen er voor dat de aangeboden woorden aansluiten bij het thema waardoor de woordenschatontwikkeling van de peuters nog een extra impuls krijgt.

In de groepsruimte is het thema is duidelijk herkenbaar en er zijn verschillende hoeken ingericht. De pedagogisch medewerkers benutten ook de directe omgeving door met de peuters een wandeling te maken met aandacht voor de ontwikkelingsdoelen. De inrichting van de ruimte is vooral gericht op beginnende gecijferdheid. De pedagogisch medewerkers geven aan dat dit te maken heeft met het thema. De beginnende geletterdheid krijgt meer aandacht bij andere thema's.

Zicht op de ontwikkeling van de peuters en doelgerichte begeleiding

De pedagogisch medewerkers volgen op een gestructureerde manier de ontwikkeling van de peuters en stemmen hun begeleiding daarop af. De ontwikkeling van de peuters is in beeld door ze dagelijks te observeren en twee keer per jaar te toetsen. De observatienotities worden per peuter bijgehouden, uitgewerkt en uiteindelijk opgenomen in het overdrachtdossier. De pedagogisch medewerkers

benutten de gegevens om het aanbod en hun begeleiding af te stemmen op wat de peuters nodig hebben. Ze hanteren daarbij per ontwikkelgebied de indeling in basis-, tutor- en pientere peuters. Wanneer de pedagogisch medewerkers signaleren dat een of enkele peuters moeite hebben met een specifiek ontwikkeldoel geven ze intensievere begeleiding aan de hand van een (groeps)handelingsplan. De voortgang en het effect ervan noteren ze.

In de gesprekken komt naar voren dat de toetsing met behulp van de Cito-toetsen niet meer als beste optie wordt ervaren omdat de toetsen verouderd zijn. Overwogen wordt over te stappen naar een ander instrument om de ontwikkeling vast te stellen (Kijk). Een ander punt dat nog niet loopt zoals gewenst, zo geven de pedagogisch medewerkers aan, is de toetsing van de woordenschatontwikkeling. Er moeten technische problemen opgelost worden, om toetsing mogelijk te maken en daarmee nog beter in te kunnen spelen op de ontwikkeling van de peuters.

Sterk pedagogisch en educatief handelen

De pedagogisch medewerkers verstaan hun vak. Tijdens de inloop en het ochtendprogramma hebben we een prettige sfeer op de peutergroep waargenomen. De pedagogisch medewerkers zijn toegankelijk, positief en enthousiast. Ze zien goed wat de peuters nodig hebben en spelen daarop in. De peuters zijn actief en vrolijk. De ouders geven aan dat de peuters graag naar de peutergroep gaan en er veel leren. Het positieve pedagogisch klimaat maakt het mogelijk dat de peuters nieuwe kennis opdoen en zich nieuwe vaardigheden eigen maken. De uitgangspunten die in het werkplan van de locatie zijn beschreven, zijn goed te zien in het handelen. Zo stimuleren de pedagogisch medewerkers consequent het 'samen doen' en 'letten op elkaar'.

Ook het educatief handelen van de pedagogisch medewerkers vinden we sterk, onder andere door hun doelgerichte aanpak. Ze weten welke kinderen extra begeleiding nodig hebben en stemmen daar de activiteiten op af. Zo begeleiden ze peuters tijdens het vrij spelen om alvast het doel van de kring later op de ochtend aan te bieden. Ook is te zien dat ze peuters die meer aankunnen passende vragen stellen en activiteiten aanbieden. Een sterk punt is het taalgebruik. Het is voor de pedagogisch medewerkers routine veel te verwoorden, taalreacties van peuters uit te lokken, taaluitingen te parafaseren en uit te breiden en taal te ondersteunen met gebaren.

Heldere lijn in de samenwerking rond zorgpeuters

Als er peuters zijn die extra zorg en begeleiding nodig hebben handelen de pedagogisch medewerkers volgens de zorgstructuur die in Barneveld is afgesproken. Preventief is een verpleegkundige van het Centrum voor Jeugd en Gezondheid regelmatig aanwezig bij op de groep tijdens de inloop of het ophalen. Voor ouders biedt dit een laagdrempelige mogelijkheid tot contact rond opvoedingsvragen.

Wanneer er zorgen over de ontwikkeling van een peuter kan een beroep gedaan worden op een coach en eventueel een orthopedagoog. Peuters worden zo nodig geplaatst in een observatiegroep. De zorgcoördinator van de houder is betrokken wanneer sociale veiligheid in de thuissituatie in het geding is.

Eigenwijs betreft de ouders bij de ontwikkeling van hun kind

De voorschool werkt voldoende samen met ouders om hen op de hoogte te houden van en te stimuleren tot de ontwikkeling van hun kind. De pedagogisch medewerkers benutten hiervoor de georganiseerde gesprekken na de toetsen en het informele contact bij het brengen en halen. Ook doen de pedagogisch medewerkers voldoende om de ouders bij de ontwikkeling van hun kind te betrekken. Ze informeren de ouders met de projectbrieven en nodigen hen nadrukkelijk uit een ochtend mee te doen in de groep. Daarnaast is er een voorleesproject, in samenwerking met de bibliotheek. Een bijzonder onderdeel is het fotoboek dat wordt bij gehouden van de dagelijkse en bijzondere activiteiten. In de praktijk is dit vaak een aanleiding tot gesprek, niet alleen met de peuters maar ook met de ouders.

Eigenwijs werkt samen met de vroegscholen

Een tweede onderdeel van de samenwerking betreft die met de basisscholen. Eigenwijs deelt het gebouw met twee basisscholen. De samenwerking met De Lijster heeft door de gezamenlijke scholing en invoering van een woordenschatprogramma een mooie impuls gekregen. Met De Fontein moet de samenwerking, door wisselingen in personeel weer opnieuw opgebouwd worden. Naar alle basisscholen vindt een warme overdracht van alle peuters plaats.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie

K

V

G

OR1 Ontwikkelingsresultaten

Zicht op de ontwikkelingsresultaten

De voorschool heeft in beeld in hoeverre peuters de doelen hebben behaald en ontwikkelachterstand hebben ingehaald. Voor de enkele peuter die de resultaten niet behaalt, is er een analyse gemaakt en verklaring daarvoor. De voorschool verantwoordt zich ook over de resultaatafspraken aan de gemeente en kan laten zien dat de groep peuters als geheel de resultaatafspraken behaalt.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

De kwaliteitszorg is door de houder georganiseerd

DOL FIJN, de houder van Eigenwijs heeft een stelsel voor kwaliteitszorg ingericht. Voor alle medewerkers zijn de afgesproken werkwijzen en ondersteunende documenten en hulpmiddelen toegankelijk. Daarin zijn ook kwaliteitseisen beschreven. De werkwijze van houder DOL FIJN is voor locatie Eigenwijs toegespitst in het pedagogisch werkplan, met specifieke doelen. Naar aanleiding van observaties op de groepen en in frequent werkoverleg vindt evaluatie plaats. Tot nu toe vormde ook de quickscan van de gemeente een mooi hulpmiddel daarbij omdat daarin alle aspecten van vve aan de orde kwamen. Nu deze quickscan niet meer door gemeente gebruikt wordt, krijgt de nieuw benoemde pedagogische coach bij DOL FIJN de opdracht een vervangend instrument te ontwikkelen. Het verantwoordingsinstrument naar de gemeente: Resultaatafspraken biedt op dit punt ook een basis.

Gericht op ontwikkeling van bekwaamheid

De houder maakt het mogelijk dat de pedagogisch medewerkers hun bekwaamheid ontwikkelen en bijhouden. Na de verplichte scholing in het vve programma voor de vaste medewerkers is er jaarlijks een opfrisbijeenkomst.

Op de locatie is sprake van een heldere taakverdeling tussen de pedagogisch medewerkers, waarin ieders voorkeuren en sterke punten benut worden. Een van de medewerkers is meer gericht op de planning van het aanbod en een ander op de dossiers van de peuters en de overdracht naar de basisscholen. De pedagogisch medewerkers zijn ambitieus en gericht op ontwikkeling. Zo hebben zijn bijvoorbeeld de scholing tot leescoördinator gevolgd en wonen de terugkomenten hiervan bij.

Voldoende verantwoording

De locatie verantwoordt zich via de houder volgens de afspraken aan de gemeente. De verantwoording betreft zowel gegevens over het aantal doelgroeppeuters als over de resultaten die locatie met de peuters behaalt. Over de verantwoording vindt jaarlijks een gesprek met de gemeente plaats.

De locatie zorgt via de houder voor betrokkenheid van de ouders bij de ontwikkeling van beleid en rapportage over evaluaties. Dit gebeurt via de oudercommissie. De houder geeft aan dat het lastig is leden van de oudercommissie te vinden en dat niet alle locaties erin

vertegenwoordigd zijn. Door een alternatieve ouderraadpleging (per mail sturen van agenda en verslagen) worden alle ouders in de gelegenheid gesteld van zich te laten horen.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Allereerst willen we de inspecteur bedanken voor de uitvoering van het onderzoek en de rapportages betreffende peuteropvang Eigenwijs.

De medewerkers hebben de prettige en open manier van inspectie als zeer positief ervaren en hebben veel gehad aan de constructieve manier van feed back die zij mochten ontvangen.

Natuurlijk zijn we als Dolfijn trots op de uitkomst van het rapport!